

Håndbog for Snekkesejlere

HELGE KREX

HÅNDBOG FOR SNEKKESEJLERE

**Redigeret version
(redigeret af Snekkeklubben 2014)**

6. UDGAVE 2014

Håndbog for Snekkesejlere

6. udgave 2014

© Helge Krex

Udgivet af Snekkeklubben

Snekkeklubben

C/O Johanne Nordentoft

Nyelandsvej 63 1.sal Tv

Fredriksberg 2000 Danmark

snekkeklubben@snekkeklubben.dk

<http://snekkeklubben.dk>

FORORD

På initiativ af undertegnede blev der den 20.2.1970 stiftet en klub under navnet **Snekkeklubben** som samlingssted for folk, der var interesserede i at sejle med kopier af vikingskibe. En mindre kreds under navnet **Byggelauget** byggede derefter en kopi af en vender-snekke, som under navnet **Kraka** blev søsat året efter.

Dermed var en ny idrætsgren introduceret som en symbiose af langtursroning, sejlsport og naturoplevelser. Det var naturligt til disse aktiviteter at vælge vore forfædres smukke skibstype, der - let modificeret til moderne kroppe - er særdeles velegnet til formålet.

Med Kraka og det senere bygget søsterskib **Aslaug** foretog klubben flere hundrede togter i de indre danske farvande de følgende år. Desværre blev Aslaug slået i stykker i brændingen på Asnæs strand efter kun fem sæsoner. Men Kraka er stadig i brug.

I midten af 1990-erne bød der sig en lejlighed til at bygge et nyt skib, og det blev under navnet **Freja** søsat i juni 1998. Det fik plads i Frederiksværk, og er indtil sidste år blevet benyttet der. Det er af samme type som Kraka, men ændret lidt i følge de erfaringer, der i årenes løb er gjort.

I 2003 blev der indgået aftale om fusion mellem Bådelauget "Freja" og Snekkeklubben, og den hidtil gældende fundats blev ændret i overensstemmelse hermed.

Den seneste udgave af håndbogen måtte af samme grund også ændres, og lejligheden er hermed benyttet til fornyet gennemgang og justering.

Snekkesport rummer elementer fra flere andre sportsgrene, men er ikke desto mindre en unik aktivitet. Derfor er denne håndbog en nødvendig hjælp - selvfølgelig først og fremmest for begyndere i søsport, men også for den øvede sejler eller roer, der hurtigt vil opdage sine gamle erfaringers utilstrækkelighed.

Tisvilde den 1. marts 2004

1.

Snekkesporten

IDÉGRUNDLAG

af 20. februar 1970

Den grundlæggende idé bag snekkesporten er konkurrencefri idræt for voksne kvinder og mænd under frie forhold ved et samvirke af ro- og sejlsport. Dette skal fortrinsvis ske på togter, der strækker sig over flere dage, således at lejrslagnin og andre friluftsbeskæftigelser bliver en væsentlig del af aktiviteten.

Togterne skal tilrettelægges med henblik på både fysisk træning og oplevelse af naturværdier, og derfor anvendes til fremdrivning kun årer og sejl, og lejrpladser vælges så vidt muligt fjernt fra urbaniserede områder.

Snekken, vikingeskibet, er en årtusind gammel kombination af en robåd og en sejlbåd og med sin lave køl konstrueret til at anløbe åben strand. Typen er derfor netop egnet til idéen, og skal altså i denne sammenhæng opfattes som et sportsredskab. Selvom dette nødvendiggør visse konstruktive tillem্পninger - blandt andet indførelse af moderne ro-teknik — skal der i øvrigt tages vidtgående historiske hensyn. Ved sine elegante linier og sin berømte tradition indgyder fartøjstypen umiddelbar respekt, og den smigrende opmærksomhed, som den overalt møder på sin vej, skal fremdeles være en opfordring til dens nutidige brugere om pietet over for det arvegods, der her er overladt.

Snekkesejlads kræver ikke den systematiske optræning, som kendetegner den moderne konkurrencesport, og er derfor også fri for dennes strikse krav til livsførelse. På togterne tilsigtes således en afslappet atmosfære med størst mulig personlig frihed. Mad og drikke medtages ad libitum, og påklædningen skal - indtil det bare ingenting - være aldeles individuel.

Det er ikke meningen, at snekkesporten skal tilbyde nogen almen livsholdning. Den skal slet og ret være en ferieform, og derfor holdes helt fri af politik, religion eller andre markante samfundsholdninger. Den må heller ikke sammenblandes med sociale, pædagogiske eller kurative opgaver. Den skal derimod danne et alternativ til trivielt dagligliv og til gængse ferieformer og yde en psykisk og fysisk fornyelse gennem en sum af oplevelser, indtryk og legemlig aktivitet.

Snekkeklubbens materiel er blevet til ved nogle ganske få medlemmers energiske indsats. Af de ca. femhundrede mennesker der i tidens løb har sejlet med klubbens skibe er der i alt kun ti, der for alvor har deltaget i byggeriet af skibe, kister og andet grej. Ikke alene har de konstrueret, tegnet, høvlet, savet og banket nitter i, men de har også i vid udstrækning skudt penge i byggeriet og lagt biler til utallige transportopgaver.

Selv om der ikke kan sættes nogen handelspris på det nuværende materiel - en sådan er heller ikke bogført - så er der ingen tvivl om, at der foreligger en nyskabelse af betydelig værdi. Ny-prisen for i påkommende tilfælde at få det hele fremstillet rub og stub hos en bådebygger må skønnes at ville løbe op i et par millioner.

Det er klart at en sådan samling af værdier frembyder en fristelse for folk med egne idéer, og vi har da også flere gange i klubbens levetid oplevet politisk inspirerede grupper forsøg på at bringe materiellet ind under andet regi, end det ved bygningen tiltænkte. For at imødegå sådanne anslag har det været nødvendigt at udarbejde et detaljeret lovgrundlag.

Byggelaugenes skabende indsats er sket på basis af **Snekkesportens Idégrundlag** og resultatet er overdraget succesivt til Snekkeklubben som **selvejende institution**, det vil sige at **materiellet ejes af sit formål**. (Se f.eks. 'Foreningsret' af dr.jur. Ole Hasselbalch). Nu er formålet jo en abstraktion uden handlekraft, og det er derfor vi har en bestyrelse og et tilsyn til at udøve samme. I praksis betyder dette, at Klubbens ret til materiellet alene afhænger af dens evne til at opretholde **formålet**, og dette kan derfor aldrig komme til debat.

2. FUNDATS

1 Formål

"Snekkeklubbens" formål er konkurrencefri idræt for voksne under frie forhold ved en kombination af ro- og sejlsport. Sejladsen sker fortrinsvis på togter, der strækker sig over flere dage, således at den kombineres med lejrslagn og andre friluftsbeskæftigelser. Togterne tilrettelægges med henblik på både fysisk træning og oplevelse af naturværdier.

Valg af lejrplads skal så vidt muligt foregå i naturen fjernt fra beboede områder.

Som fartøjer anvendes kopier af vikingeskibe, der kan anløbe åben strand. Kopierne er tilpasset moderne ro-teknik, men skibenes egenart skal i øvrigt bevares.

Andre fartøjer, der kan opfylde foreningens formål, kan om nødvendigt tages i anvendelse. Hjælpemotor anvendes ikke, og bugsering må kun finde sted i tvangssituationer. Klubben er alene ment som et tilbud om en særlig ferieform og skal derfor afholde sig fra enhver stillingtagen til politik, religion eller andre samfundsmæssige holdninger og problemer.

Klubben må ikke have andre formål.

2 Organisation

Klubben ledes af en bestyrelse og kontrolleres af et tilsyn. Bestyrelsen vælges af medlemmerne. Den varetager klubbens drift i henhold til dens vedtægter og fundatsen. Tilsynet består af tre medlemmer, som gennem særlig tilknytning til klubben kan optræde som garanter for, at dens drift sker i overensstemmelse med fundatsen. Tilsynet varetager desuden kontrollen med den årlige revision af klubbens regnskab.

Tilsynet har påtale- og sanktionsret over for klubbens medlemmer, jfr. afsnit 4, og udgiver retningslinier herom.

Tilsynet er selvsupplerende og kontingentfri.

Ingen medlemmer af tilsynet kan samtidig være medlem af bestyrelsen, men tilsynet kan midlertidigt lede klubben, hvis bestyrelsen ikke er funktionsdygtig.

Bestyrelsen skal holde tilsynet underrettet om klubbens forhold.

Alt arkivmateriale opbevares af tilsynet.

3 Materiel

Klubbens materiel står til medlemmernes rådighed under bestyrelsens ledelse. Materiellet vedligeholdes af medlemmerne selv ved betalingsfri arbejdsindsats. Det skal bestandsligt holdes i god og forsvarlig stand.

Fartøjer eller andre ting af væsentlig betydning for klubbens virke må ikke afhændes, udlånes eller udlejes uden tilsynets samtykke.

Fartøjer skal holdes ansvarsforsikret.

4 Medlemskab

Som medlemmer optages kvinder og mænd, der er fyldt 18 år, kan svømme og er ved almindeligt godt helbred. Stemmeret kan kun opnås efter deltagelse i mindst ét togt.

Indmeldelse sker gennem bestyrelsen. Optagelse sker individuelt.

Et flertal i Tilsynet har ret til sanktioner over for et medlem, der har modarbejdet fundatsen eller ved sin opførsel har skadet klubben eller belastet sikkerheden eller kammeratskabet. Sanktionerne kan bestå i advarsel, veto mod tillidsposter, karantæne eller eksklusion. Tilsynet udarbejder i enighed retningslinier herfor.

Medlemmer, der er ekskluderet eller har forladt klubben under forhold, der kan sidestilles hermed, kan kun genoptages med tilsynets samtykke.

Klubben er medlem af en sejlklub for at opnå havneplads, men er ellers selvstændig.

Tilknytning til andre organisationer kan dog etableres, hvis tilsyn og bestyrelse er enige herom.

5 Virke

Bestyrelsen arrangerer et passende antal togter og deltager selv i fornødent omfang.

Ved enighed mellem bestyrelse og tilsyn kan klubben deltage i eller arrangere stævner, under særlige omstændigheder tage gæster med, ligesom fartøjer kan stilles til rådighed for særlige aktiviteter, der ikke strider mod klubbens formål.

Sejlsområdet er de indre danske farvande. Sejlsadsen skal ledes af en kvalificeret skipper,

der har den endelige beslutning i alle forhold, der vedrører sejlsadsen. Bestyrelsen udpeger skippere og sørger for den nødvendige undervisning. Skipperne skal føre logbog.

Alle medlemmer har lige ret til at deltage i klubbens togter. Dog påhviler det bestyrelsen at sørge for, at en passende del af besætningen har så megen erfaring, at det er forsvarligt at sejle, og at eventuelle mindre erfarne deltagere har fået et elementært kendskab til regler og praksis ombord. Medlemmer kan i begrænset omfang medtage deres egne børn under hensyntagen til dette og efter aftale med tilsynet.

Klubben udgiver **Håndbog for Snekkesejlere**, som er forfattet af Helge Krex (copyright) og som skal udleveres til alle nyindmeldte. Den er en gennem årene akkumuleret samling af oplysninger og regler vedrørende snekkesejlsads. Eventuelle ændringer i den må kun ske i samarbejde med forfatteren.

Al sejlsads foregår på eget ansvar .

Den fordomsfrihed, som har været de to hidtidige klubbers tradition m.h.t. omgangsform, valg af mad og drikke samt påklædning skal fortsætte.

6 Bådfond

Der oprettes en bådfond til nyanskaffelser, fortrinsvis snekker, eller til omfattende reparationer af eksisterende materiel i tilfælde, hvor klubbens driftsmidler og/eller eventuelle forsikringsbeløb ikke rækker .

Bådfonden opbygges ved tilskud fra sponsorer, klubbens egen indtjening, overskud fra klubbens drift og eventuelle udbetalte forsikringsbeløb.

Fonden, der ejes af klubben, bestyres af to medlemmer, hvoraf en udpeges af bestyrelsen og den anden af tilsynet.

VEDTÆGTER FOR SNEKKEKLUBBEN

PARAGRAF 1

Bestyrelsen består af 7 medlemmer, der vælges på forårsmødet. Den konstituerer sig selv til hvervenerne som kasserer, sekretær, hovmester, PR-ansvarlig, redaktør af medlemsbladet Saltvandsposten og bådsmænd med ansvar for skibets vedligeholdelse. Endvidere vælges en revisor. Alle vælges for et år ad gangen.

PARAGRAF 2

Bestyrelsen indkalder medlemmerne til forårsmøde. Her planlægges togterne for den kommende sæson. Kassereren fremlægger regnskabet til godkendelse, og der foretages valg til bestyrelsen. Endvidere fastsætter mødet størrelsen af grundkontingent og skibsbidrag.

PARAGRAF 3

Møder er beslutningsdygtige uden hensyn til deltagertal. Beslutninger tages ved simpelt flertal blandt de fremmødte, bortset fra vedtægtsændringer, hvortil der kræves 2/3 flertal blandt alle medlemmer. Møderne skal varsles mindst 2 uger i forvejen skriftligt og med behørig dagsorden. Et medlem kan stemme ved bunden fuldmagt, der forinden er afleveret til et medlem af bestyrelsen. Ekstraordinære møder kan indkaldes af bestyrelsen eller af medlemmerne, såfremt 1/3 heraf skriftligt forlanger det. Ekstraordinære møder afholdes efter samme regler som ordinære.

PARAGRAF 4

Klubben kan opløses, såfremt beslutning herom tages først på et ordinært møde, derefter et ekstraordinært møde, mellem hvilke der skal gå en måned. Hvis foreningen opløses, skal dens midler anvendes i overensstemmelse med ånden i fundatsen og med tilsynets samtykke, jfr. punkt 3 i fundatsen in fine.

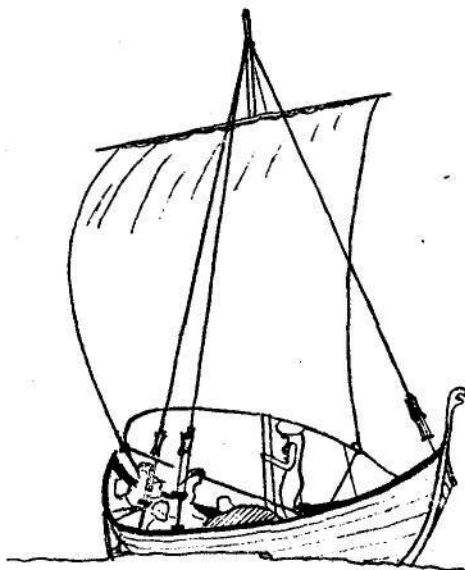
PARAGRAF 5

supplement til fundatsens pkt. 4 **Medlemskab:**

-”Børnemedlemskab: Børn under 18 år kan opnå børnemedlemskab ved at have mindst en forælder som betalende medlem. Børnemedlemskab er gratis og giver ikke stemmeret. Skibsbidrag betales på lige fod med almindeligt medlemskab. Børnemedlemmer deltager altid ved skippers/tilsynets godkendelse.”

-”Passivt medlemskab kan opnås ved betaling af halvt kontingent og der opnås ikke stemmeret. Passive medlemmer opnår aktivt medlemskab ved at betale differencen mellem de to typer af medlemskab. Herved opnås ret til sejlads og stemmeberettigelse.

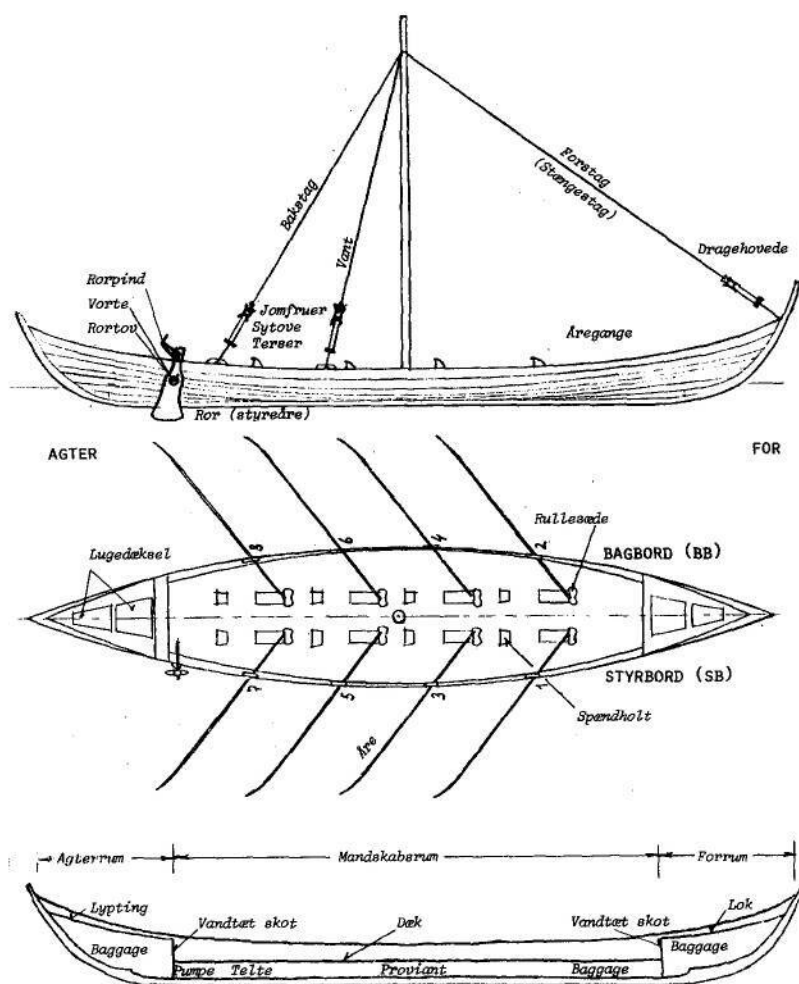
4. SNEKKEN

TEKNISKE SPECIFIKATIONER

Snekkens navn	Kraka	Freja
Byggemåde	Klink. Fyrpåeg	Klink. Lærk på eg
Længde overalt	13,3 m	13,7 m
Bredde max.	2,5 m	2,5 m
Dybgang lastet	0,35 m	0,35 m
Fribord lastet	0,36 m	0,35 m
Deplacement lastet	2,9 t	3,0
Lasteevne	1,5 t	1,6 t
Besætning	7 - 15 personer	7-15 personer
Antal årer	8	8
Sejlareal	18,3 m ²	20,0 m ²
Hastighed for sejl max.	8 knob	8 knob
Hastighed for årer max.	4 knob	4 knob
Søsat	29. maj 1971	6. juni 1998

SKROGET OG DET STÅENDE GODS

Skrog

Dæk

Mast

Forstag **med** jomfru og ters

Vanter med jomfruer og terser

Bagstag med jomfruer og terser

Åregange

Ror

Fast pumpe

Kompas

Lugedæksler

Sejl med rå, skøder, braser og halse

Sejlovertræk

Årer

Rullesæder

Spændholter

Stort anker (agter) med kæde og tov

Lille anker (for) med kæde og tov

Sandanker

Drivanker

Redningsveste

Bådshage

Nødraketter

Klokke

Tågehorn

Pøse

Klude

Løs håndpumpe

Æske med årefedt

Fendere

Fortøjningstove

Vanddunke

Talje

Skippertaske med søkort, pejlekompas og radio

Brødkiste

Lejr kiste med spade, sav, økse, lygter **m.m.**

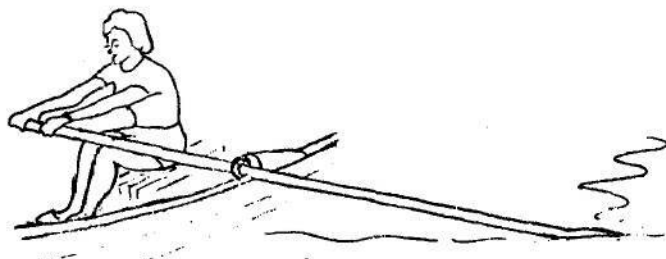
Køkkenkiste med gryder, stegepande, vandkedel, bestik o.s.v.

Kiste med durabelvarer (krydderier, melis, mel, gryn, te, kaffe o.s.v.)

Grøntsagskiste

Køletaske

Telte

De gamle vikinger sled deres buksebage på de faste tofter, og skulle den klassiske linie holdes konsekvent, måtte vi også sidde på den slags.

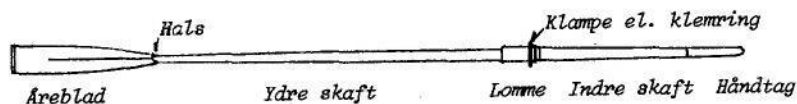
Imidlertid er den gammeldags primitive ro-metode ganske uegnet som idræt, fordi man kun bevæger overkroppen, mens underkroppen og benene er passive. Man får derved langt fra udnyttet sin fulde styrke, men nok overbelastet ryg og arme.

Ved anvendelse af det rulle sæde, som vandt indpas i rosporten i slutningen af 1800-tallet opnår man at inddrage de stærke benmuskler i rotaget, som derved ikke alene bliver kraftigere, men også giver en mere alsidig motion.

Roning på rulle sæde kræver en lidt mere speciel teknik end på fast tofte, men alle kan lære det på kort tid, og har man først fået rytmen ind i kroppen, kan man ro langt uden at trættes mere end godt er. Selv uden at være i toptræning, kan man godt klare 4-5000 årtag om dagen - en præstation, der vel nok forekommer de fleste ubegribeligt, men som ikke desto mindre er bekræftet gang på gang i praksis.

ÅREN

Årerne, vi bruger, er af samme type, som roklubberne bruger i deres inriggere. Sådan en åre er limet op af tynde lister af sitkagran, skaftet er hult og bladet buet og meget tyndt. Denne konstruktion gør åren både let og stærk (vægt ca. 5 kg, tilladelig belastning på bladet ca. 350 N), men den er sårbar over for utilsigtede påvirkninger, og navnlig bladet flækker nemt. Pas på dit åreblad!

Lommen er et plastic- eller lærderhylster, der skal beskytte skaftet mod at blive gnavet i stykker mod åregafflen.

Der er en principiel forskel på bagbords og styrbords årer, idet der ved et kileformet indlæg under lommen er sørget for en lille Hældning af årebladet, der gør det lettere at få det op af vandet ved afslutningen af rotaget, og denne hældning vender modsat for de to sider.

Du kan kontrollere, om din åre er anbragt i rigtig side ved at sigte ud mod bladet, når den ligger i gafflen i vel-roet-stilling. Bladet skal da have hældningen som vist:

BAGBORD

ca. 8°

STYRBORD

Med mellemrum indfedtes åregaffel, lomme og klemring med talg ("årefedt").

Rotaget består af tre faser: **fremstræk, vandtræk og afslutning.**

Fremstrækket fører åren ud i position til trækket gennem vandet og skal foregå i en rolig bevægelse. Under roningens udgør fremstrækket en hvile-pause. Åren holdes **skivet** (årebladets hulhed opad) og først mod slutningen drejes den med **inderste** hånd (hånden længst borte fra rælingen) til (næsten) lodretbladstilling. Fremstrækket begynder med strakte ben, bøjede arme og tilbagelænet krop, og foregår i rækkefølgen: **stræk arme - læn krop fremover - bøj ben (rul frem på sædet).**

Vandtrækket. Med et lille sving hugges åren ned i vandet, og omgående strækkes benene med et kraftigt tryk på spændholtet. Kroppen kastes tilbage, og samtidig bøjes armene. Under hele trækket holdes ryggen rank, og hænderne fatter om håndtaget, så håndroden ligger på linie med underarmen. Trækket udføres ved at åren med alle kræfter jages gennem vandet i ét langt slag.

Afslutningen. Trækket gennem vandet afsluttes med et lille hurtigt ryk, der i én bevægelse giver årebladet det sidste tryk på vandet og vipper det op i skivet stilling. Skivningen udføres ligesom før, ved at åren drejes med den inderste hånd.

Takten i rotaget ligger ved normal snekkeroning på ca. 20 åretag i minuttet. Den bør ikke overstige 22 og ikke gå under 18. Takten angives af tagåren (også kaldet stroken), der er den agterste åre i bagbords side = åren med højst nummer. Tagåren bør føres af en erfaren roer.

Rytmen i rotaget er forholdet mellem den tid, åren er i vandet, og den tid, den ikke er det, og dette forhold bør ved normal snekkeroning være 1:2, eller sagt på anden måde: fremstrækket skal være dobbelt så længe som trækket gennem vandet. Ved 20 åretag i minuttet får vi altså tiderne: fremstræk = 2 sek., vandtræk = 1 sek.

Bedste roning fås ved at alle holder samme takt og rytme. De her anførte værdier gælder for roning under moderat belastning, hvor snekken går 2-4 knob ("normal snekkeroning"). Ved hård belastning (0-2 knob) varer vandtrækket automatisk længere, og takten falder, samtidig med at rytmen ændres i retning af 1:1.

Hyppigefejl

For hurtigt fremstræk. Herved jappes takten i vejret (op til 25 - 30 tag i minuttet), rotaget bliver sjusket og uharmonisk, uden ordentlig kraft i vandtrækket og roerne bliver for hurtigt trætte. Typisk begynderfejl ("kaninjapperi").

Bøjet håndled. Holdes håndroden ikke strakt i forlængelse af underarmen, går det ud over musklerne her. Følgen er træthed, smerter og for ringe kraft i trækket.

For kort rotag. Rullesædebevægelsen udnyttes ikke i fuld længde, hvilket betyder kraftspild. Fejlen begås ofte af folk, der er vant til at ro på fast tofte.

Roeren glider af sædet. Den normale rullesædebevægelse er næsten friktionsløs, så hvis roeren glider af, må der være noget, der hæmmer bevægelsen. Hvis sædet er mekanisk i orden, kan det være fordi det kører mod endestoppene.

Roning ude af takt ødelægger fremdriften og beskadiger årebladene. Forekommer mest blandt uøvede roere og afhjælpes ved taktfaste råb fra roergængerens.

Roning med forskellig rytme er næsten lige så slemt som roning ude af takt og skyldes som regel individuelle opfattelser af fremstrækkets varighed. Der bør vælges en erfaren roer som stroke, og dennes rytme bør de øvrige følge.

ROTAG OG ROKOMMANDOER

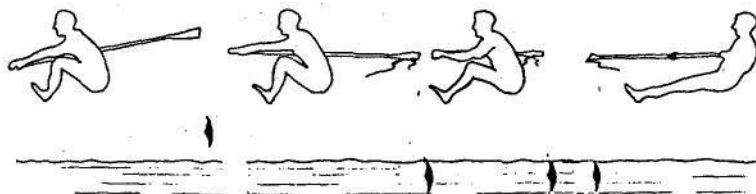
AGTER

FREM

relativt for roeren

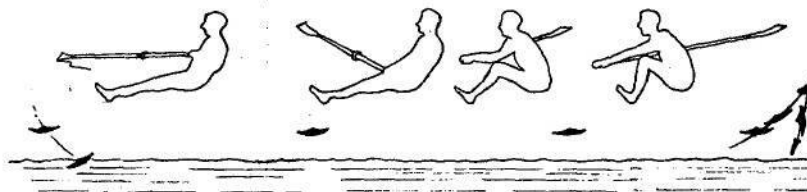
TILBAGE

FOR

til roing klar..
kør helt frem på
sædet med strakte
arme; årebladets
hulhed er agterud

ro væk! Begynd at ro. Åren jages i ét langt slag gennem vandet
vandtræk
varighed ca. 1 sek. ved normal fart

afslutning

fremstræk
varighed ca. 2 sek. ved normal fart

vel roet
hold op med at ro og
sid i hvilestilling

sæt i
hold årebladet i vandover-
fladen med hulheden op
og strakte arme (snekken
bremses)

sæt hårdt i
hold årebladet i vandover-
fladen med hulheden mod
vandstrømmen (snekken
bremses stærkt)

ROKOMMANDOER (fortsat)

Til skodning klar - skod væk udgangsposition som "sæt hårdt i"; der ros "omvendt" så snekken bevæger sig baglæns. Der skives ikke under skodning.

Vel skoddet hold op med at skodde

Småt roning roning med nedsat kraft

Kort åren åren trækkes noget indenbords, men bliver i gaflen, og der ros med den i denne stilling.

Se til åren kik ud på årebladet og pas på, at det ikke rammer noget.

Lige træk styrbord og bagbord skal trække lige kraftigt,

Almindeligt træk ophæver "småt roning" (se nedenfor).

Åren på vandet ligesom "vel roet"; åren sænkes blot ned til hvile på vandoverfladen. Bruges som stabilisering.

Sammensatte kommandoer

Ved visse manøvrer er det nødvendigt at give bagbord og styrbord forskellige ordrer. I så fald nævnes den side først, hvem kommandoen gælder, hvorefter selve kommandoen kommer. Eksempler:

Bagbord til roning klar - styrbord holder vel - bagbord ro væk!

Styrbord til roning klar - bagbord til skodning klar - ro og skod væk!

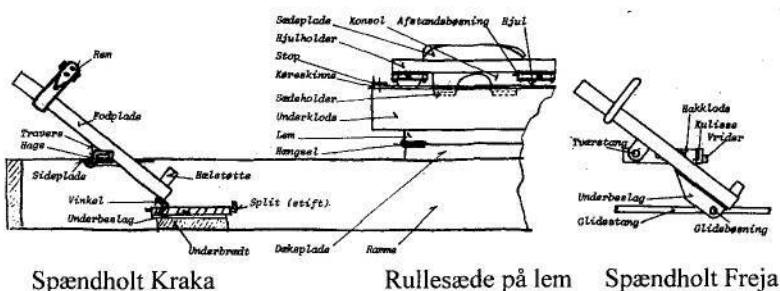
Styrbord småt roning (ophæves af kommandoen **lige træk!**)

Hvis den ene side har udført manøvrer, mens den anden har roet almindeligt, fås almindelig roning over det hele ved kommandoen **klar til at falde ind - fald ind!**

Eksempel: **Bagbord vel sat i - bagbord klar til at falde ind - fald ind!**

Ordren **fald ind!** skal komme umiddelbart før de igangværende årer begynder et nyt vandtræk.

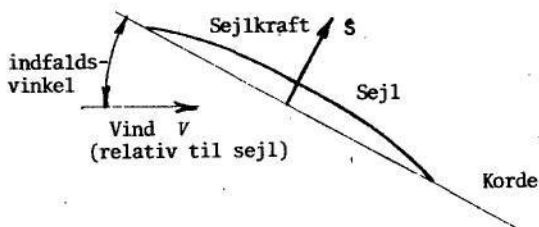
RULLESÆDET OG SPÆNDHOLTET

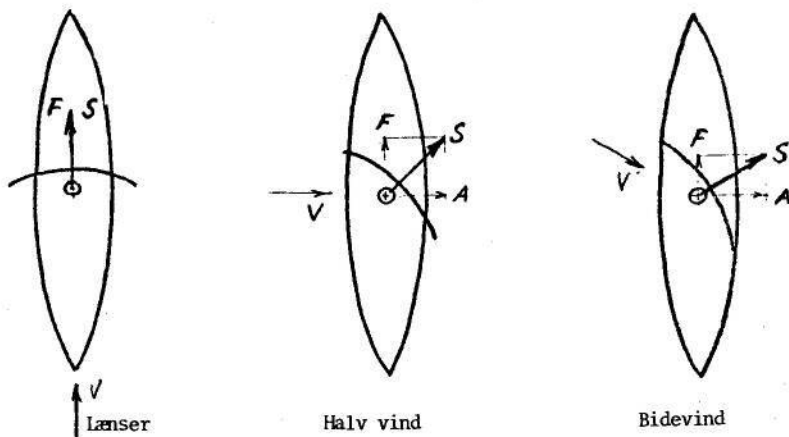
Rullesædet med dets køreskiner og underklodser er monteret på undersiden af en lem, der i åben tilstand frembyder det driftsklare sæde med spændholt, og i lukket intet lader ane om den groft anakronistiske - men særdeles nyttige - mekanisme.

6. SEJLET OG VINDEN

Når det kan lade sig gøre at sejle med sejl i andre retninger end netop vindretningen, skyldes det, at den kraft, som vinden virker på sejlet med, ikke går i vindens retning, men står omtrent vinkelret på sejlet.

Sejlkraften er proportional med sejlets areal, med vindhastighedens kvadrat og med en størrelse, der kaldes sejl faktoren, og som afhænger af sejlets højde/bredde-forhold og af indfaldsvinklen. Hvis denne er nær 90 grader er faktoren dog næsten uafhængig af sejlets facon, men ved spidse indfaldsvinkler vil faktoren være væsentlig større for høje smalle sejl end for lave og brede. Det er bl.a. dette forhold, der bevirker moderne sejlbådes evne til at gå tæt til vinden (sammen med en dyb køl, naturligvis).

= vindretning, s = sejlkraft, f = fremdriftskraft, A = afdriftskraft

Figureerne viser, hvorledes sejlkraften virker på skibet ved tre forskellige vindretninger. Hvis ikke vinden kommer lige agten ind, vil sejlkraften ikke gå i skibets længderetning og derfor kun delvis virke fremdrivende, idet der samtidig optræder en sideretret kraft. Denne er til ulempe, da den forårsager **afdrift**.

På moderne sejlskibe modvirkes afdriften af en dyb køl, der ved bevægelsen gennem vandet påvirkes af en kraft ganske analogt med vindens kraft på sejlet.

På snekkerne ville en køl umuliggøre landgang på åben strand. En mulig løsning kunne være et stiksværd, der er en omtrent rektangulær, let krummet plade, der stikkes ned i vandet ved skibssiden (ligesom roret) og gøres fast til rælingen midtskibs. Stiksværdet anbringes altid i den læ side med hulningen udefter, og hales op ved landgang.

På grund af sin krumning er stiksværdet ca. dobbelt så effektivt som en køl af samme størrelse og højde/bredde-forhold. Men det kræver en vis fart gennem vandet for at virke. Det er tidligere afprøvet på Kraka, men opgivet på grund af vanskeligheder med fastgørelsen. Der er tale om meget kraftige sidcpåvirkninger på rælingen ved bidevind-sejlads.

RÅSEJLET

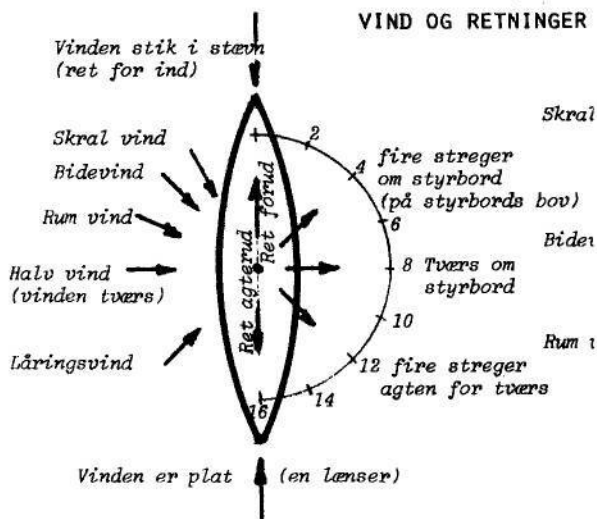
Ingen af de fund, der er gjort, har givet sikre holdepunkter for vikingesejlets udseende. De forestillinger, der er gjort herom, er væsentlig baseret på Bayeux-tapeterne og enkelte andre datidige afbildninger. Imidlertid er disse generelt så præget af kunstnerisk fantasi, at de er uegnede som teknisk dokumentation.

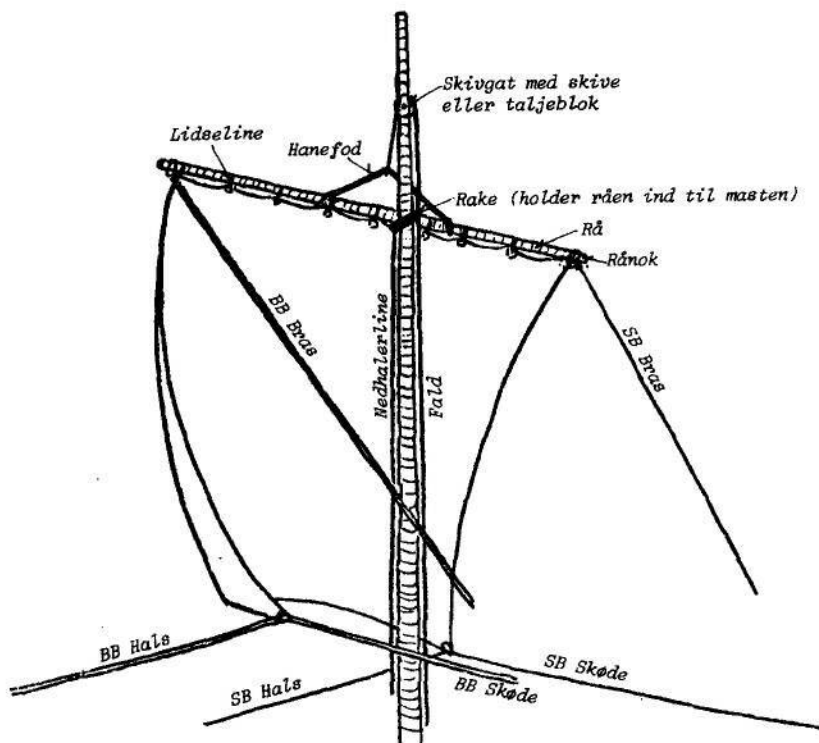
En sandsynlig mulighed er et firkantet sejl (råsejl) ophængt i masten i en overrå - en konstruktion, som alle moderne kopier af vikingeskibe benytter.

Råsejlet er fortrinligt egnet til rumskøds sejlads, men ved spidse indfaldsvinkler falder sejlfaktoren stærkt, og afdriften bliver stor.

VIND OG RETNINGER

- Skral vind** Vinden kommer så meget forfra, at man ikke kan ligge højt nok for at holde kursen.
- Bidevind** Vinden kommer så meget forfra, at man netop kan holde kursen.
- Rum vind** Giver mulighed for at styre tættere til vinden (Rumskøds sejlads).

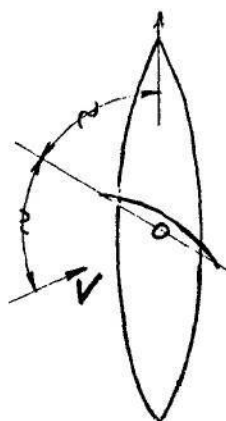
Ved manøvrer med sejlet placeres en gast ved hver bras, hals og skøde i hver side (altså 6 ialt) samt en ved faldet. Sejlets stilling markeres af råen, der styres af brasene (hales hjem i BB bras, slækkes samtidigt ud i SB bras og omvendt) medens skøder og halse følger med således, at sejlets underlig er nogenlunde parallelt med råen.

Sejlet stilles (brases) som hovedregel således, at råen omtrent halverer vinklen mellem snekkens diametralplan og vindretningen, men den nøjagtige stilling for størst fremdrift, må man hver gang føle sig frem til.

Når den bedste sejlstilling for den pågældende vindretning er fundet, gøres last overalt, men husk:

gasten ved det læ skøde (skødevagten) og gasten ved faldet (faldvagten) forbliver på på deres poster, klar til at slække ud hvis hvis krængningen bliver for stor eller hvis snekken hurtigt skal stoppes.

Nedhalerlinens nederste tamp skal **altid** være gjort tast.

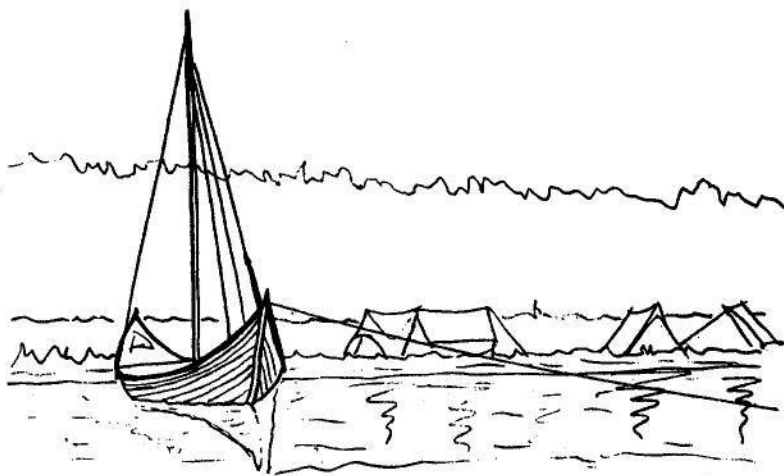

SEJLKOMMANDOER

Hiv op	hal i faldet så sejlet trækkes op.
Lad falde	slæk faldet og træk i nedhalerlinen så sejlet falder.
Bras til styrbord	træk i styrbords bras og slæk bagbords. Skøder og halse følger med.
Bras til bagbord	træk i bagbords bras og slæk styrbords. Skøder og halse følger med.
Bras tværs	stil råen på tværs af skibet. Skøder og halse følger med.

VINDSTYRKETABEL

Styrke Beaufort	Vindens Hastighed m/sek	Betegnelse	Beskrivelse
0	< 1	Stille	Havblik. Røg stiger lige op
1	1 - 2	Flov brise	Små fiskeskællignende krusninger uden skum. En vimpel rører sig ikke.
2	2-3	Let brise	Små, korte bølger, som ikke bryder. Blade bevæger sig, en vimpel løftes, et flag hænger slapt ned.
3	3-5	Jævn brise	Bølgekammene begynder at bryde, glasagtigt skum. Kviste bevæger sig, en vimpel strækkes, et flag løftes.
4	5-8	Frisk brise	Længere bølger, flere steder hvide skumkamme med kortvarigt brus. Grene bevæger sig, et flag strækkes.
5	8-10	Kuling	Lange bølger med hvide skumkamme og stærkere vedholdende brus. Store grene bevæger sig.
6	10-13	Frisk kuling	Bølgetoppe med lange stræk af hvidt skum og dumpt rullende brus. Mindre træer og store grene bevæger sig stærkt. Det er trættende at gå mod vinden.
7	13-15	Stiv kuling	Søen tårner sig op og bryder, skummet dannes i striber i vindens retning, brodsøerne høres på større afstand. Store træstammer bevæger sig, blade blæser af, kviste knækkes.
8	15-18	Hård kuling	Tætte striber af skum efter lange og brede bølgetoppe, søen begynder at drøne. Mindre grene knækkes. Man standser af og til, når man går mod vinden.
9	18 - 22	Stormende kuling	Søen drøner. Man standser ofte, når man går mod vinden, det er besværligt at stå stille.
10	22-29	Storm	Høje bølgetoppe med lange brodsøer, havoverfladen er omtrent hvid af skum, stærke stødvise drøn. Træstammer knækker, enkelte tagsten blæser ned. Man må flytte benene for at stå stille.
11	29-33	Svær storm	Fartøjer, der er i sigte forsvinder bag bølgetoppene, luften er tyk af skum. Skorstene vælter, træer rives op med røde. For at stå oprejst må man holde sig fast, eller uafbrudt bevæge sig.
12	>33	Orkan	Voldsomme ødelæggende virkninger.

7. SEJLADS OG LANDGANG

INGEN TIDSPLAN Snekker er ikke rute fartøjer. De er afhængige af vind og vejr, og det er derfor ofte lidt usikkert, hvor vi kommer hen - og hvornår vi kommer. Denne usikkerhed kan være en charme ved sporten, og for stressede klokkeslæt-mennesker er det i hvert fald afslappende at kunne pakke armbåndsuret ned i bagagen for nogle dage. Man skal bare huske at sige hjemme, at hjemkomsten godt kan trække lidt ud.

SKIPPEREN Sejladsen ledes af en kvalificeret og ansvarlig skipper, og dennes ordrer skal ufortøvet efterkommes. Skipperen skal føre logbog, som for hver tur skal angive snekkens rute og anløbspladser, vejrforholdene samt navnene på samtlige deltagere.

HVORHEN? Aftale om destinationer og ruter træffes på stedet ved afgang efter indhentning af vejrberetningen. Beslutningen træffes på grundlag af almindeligt flertal. Dog har skipperen altid veto mod en afgørelse, hvis han ud fra sin erfaring finder sejladsen uforvarselig, eller hvis det vedtagne forslag strider mod klubbens formål (for eksempel hvis der er flertal for at slå lejr op ad et beboet område for at kunne gå til havnefest om aftenen).

Længere stræk over åbent farvand må ikke foretages, hvis blot én af deltagerne giver udtryk for ængstelse. Sejladsen skal i øvrigt altid afpasses efter vejret og holdet sammensætning.

SEJL OG ÅRER Om der skal ros eller sejles afhænger af vejrforholdene. Sædvanligvis sejles der, når vinden er til det, men mandskabet må ikke lade sig afskrække af nogle timers roning, hvis en god lejrplads kun er inden for rækkevidde på den måde. Det er jo også godt at komme i land varm og motioneret.

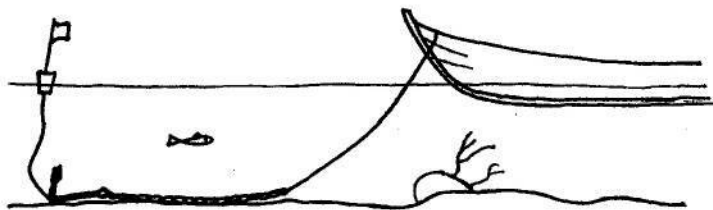
Snekkens aktionsradius for sejl kan være ganske stor. Vi har f.eks. sejlet fra Hesselø i Kattegat til Stevns Klint i ét stræk på 20 timer (80 sømil) i frisk vestlig vind. Eller en 4-dages togt for årer alene i strid modvind fra Kalundborg til Langeland (33 sømil).

Hvis antallet af deltagere er stort nok, ros kontinuerligt (kun med pause for spising) med udskiftning, sådan at hver roer ta'r en time ved åren og holder hvil i en halv. Hvis vi er for få til dette, kastes der med mellemrum anker for hvil.

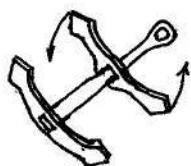
TILMELDING	Tilmelding til ture og togter med snekker sker ved henvendelse til klubbens arrangør. Deltagertallet pr. snekke er bedst 12. Det må ikke være under 7 og ikke over 15.
BØRN	Snekeklubben er principielt for voksne, men det udelukker ikke, at medlemmer nu og da kan medtage egne børn. Det må dog bemærkes, at dette ikke er en medlemsrettighed, og at tilladelse derfor skal indhentes i hver enkelt tilfælde. De nærmere betingelser aftales mellem bestyrelse og tilsyn forud for hver sæson og meddeles i klubbladet.
AFBUD	Arrangement af et togt omfatter mange forberedelser, som nemt kommer i uorden ved udeblivelser. I værste fald kan et togt blive aflyst med forgæves ulejlighed for mange, hvis der forekommer uberegnelige frafald. Tilmeldinger er derfor bindende! Hvis der opstår helt uoverstigelige hindringer, må man naturligvis melde afbud, men udeblivelse uden afbud er en meget grim streg!
OMBORD	Møde sker på aftalt sted og til aftalt tid, som nøje må holdes. Weekend-togter starter gerne fredag aften eller lørdag formiddag. Det vil ikke altid være muligt at stige ombord andetsteds.
FRA BORDE	Trods afhængigheden af vind og vejr lykkes det som oftest at returnere til snekkens faste plads. Er dette ikke muligt, søges midlertidig havn eller lignende beskyttet sted. Weekend-togter afsluttes gerne søndag eftermiddag. Afstigning undervejs bør undgås.
INGEN MOTOR	Der anvendes normalt ikke andre fremdrivningsmidler end sejlet og årener. Motor anvendes principielt ikke.
BUGSERING	Sneken må ikke tages på slæb (bugseres) medmindre der foreligger entvangssituation.
STAGNING	På lavt vand kan det blive nødvendigt at stage. Om ikke andet er for hånden, kan årener anvendes hertil, men kun med håndtaget mod havbunden, aldrig årebladet!
UNDGÅ ROD	Deltagerne skal udvise godt sømandskab og skal sørge for at holde god orden ombord. Der må ikke udenbords eller synligt over ræling anbringes større eller iøjnefaldende genstande. Ølkasser og flasker skal være stuvet af vejen. Der må ikke ophænges tøj i rig eller mast.
KÆNTRING	Har vi heldigvis aldrig oplevet. Men skulle det ske, er proceduren følgende: Alle bliver ved skibet. Sytovene i den opadvendte side løsnes (lad være med at bruge kniv). Når mast og sejl er faldet af, retter skibet sig op, 2 - 3 mand klatrer ombord og begynder at lænse, medens resten bliver i vandet og holder sig til skibssiden. NB! Pumpestangen til den faste lænsepumpe skal altid være sikret mod at falde udenbords.
AT FISKE	Er tidligere forsøgt, men uden større held. Der har også været problemer med anbringelse af fiskestænger, der nemt bliver trådt i stykker i trængslen på dækket. Fiske tegn er desuden obligatorisk, og det kan hverken bestyrelse eller skipperen sørge for.

- INGEN JAGT Enhver form for jagt vil næsten altid betyde konflikt med jagtrets - indehavere eller myndigheder, så det lader vi altså være med.
- SKADER Skader på materiellet skal så vidt muligt udbedres på stedet og snekken medfører da også en velforsynet værktøjs- og reservedelskasse til det samme. Kan holdet ikke selv klare situationen, må bådmanden adviseres snarest efter hjemkomsten
- HJEMKOMST Når togtet er slut ryddes af, det vil sige:
 Sejlet rulles sammen og trækkes over
 Årerne bindes sammen
 Andet løst grej stuves af vejen
 Tovværk kvejles op
 Affald o.l. fjernes
 Dækket spules
 Og så sørger man naturligvis for, at snekken er ordentlig fortøjet.
- STORM Snekker er søstærke og klarer fint både stærk vind og høj sø. Skulle det imidlertid friske faretruende op, vil det nok være bedst at hale sejlet ned og sejle for riggen alen - eventuelt med årerne ude som "træsejl". Eller med drivankeret kastet ud for at hindre snekken i at lægge sig tværs i søen - det bliver nemlig farligt! Holdes stævnen mod søerne, kan den klare det utrolige.
- LANDGANGEN Når vi nærmer os kysten sendes en gast forud for at holde udkig og en anden gast agterud for at være klar ved ankeret. Mindst to gaster holder sig desuden klar til at springe i udenbords. I passende afstand fra bredden giver skipperen kommandoerne: **Lad falde!** (respektive: **Vel roet!**) og **Lad ankeret gå!** En gast springer derefter i land med det forreste anker, og en eller to andre over siden for at styre snekken det sidste stykke ind og holde den fri af eventuelle sten.
 Ved kraftig pålands- eller sidevind er det særligt vigtigt, at ankeret kastes i tide, da vi ellers risikerer, at snekken lægger sig tværs i søen, og så vil den være meget svær at holde. I værste fald vil den blive kastet sidelæns op på bredden med risiko for haveri.
 Når udstyret er losset, hales snekken noget ud og forankres. En gast, der ikke er bange for en dukkert svømmer ud for at sikre, at ankeret holder — eventuelt flytter det.
 Anløb af kyst ud for åbent farvand bør undgås, hvis der er risiko for stærk pålandsvind - om nødvendigt skal snekken hales på land.
- LEJRPLADSEN Hovedformålet med snekkesport er **rekreation**, det vil sige for en stund at komme væk fra trængsel, benzinos, støj, asfalt og beton. Derfor opsøges lejrpladser, der ligger langt fra bebyggede områder - helst små øde øer eller pladser ved skove. Det er en helt sport for sig at finde idylliske, diskrete, skovkransede og skærmede lejrpladser.
 Det er en selvfølge, at vi gør, hvad vi kan for at skåne flora og fauna, og vi gør også et stort nummer ud af oprydningen inden afgang. Lejren bør anlægges så lidt iøjnefaldende som muligt og uden at kunne ses fra havet (dette vil visse steder være en betingelse for overhovedet at få lov til at slå lejr).
 Campingpladser, sommerhuskolonier o.l. anløbes normalt ikke og havnebyer kun kortvarigt og kun for nødvendig proviantering. I øvrigt bør indkøb og forbrug naturligvis afpasses således, at havne-anløb bliver en undtagelse.
- SPRUT Snekken medfører sædvanligvis både øl, vin og spiritus, og det forudsættes at disse sager bliver nydt med omtanke.
 Der må ikke sejles med nogen, der er beruset.

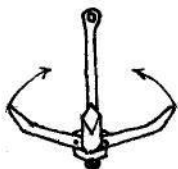
8. ANKRING

De ankertyper, vi anvender til snekken, er følgende:

Dræg, der har fire arme og ingen stok. Det ene par arme er bevægeligt i forhold til det øvrige anker, således at ankeret kan ligge plant, når det ikke er i brug. Inden det kastes, må det foldes ud, hvilket sker ved at løfte den bevægelige part op, dreje den 90 grader og sænke den ned igen.

Paraplyanker, der ligeledes har 4 arme og heller ingen stok. Her er alle fire arme bevægelige, således, at ankeret, når det ikke er i brug, kan foldes sammen som en paraply. Inden det kastes, foldes det ud ved at dreje den låsering, som derefter bruges til at låse armene i deres ny position

At glemme at folde sit anker ud inden det kastes, er en ynkkelig begynderfejl!

Sandanker, som ikke ligner noget anker. Det består af en galvaniseret stålplade hængslet til en ditto stang. Pladen er udformet med spidser, som kan grave sig ned i en sandbund, hvor almindelige ankre holder dårligt. Sandankeret skal ikke foldes ud.

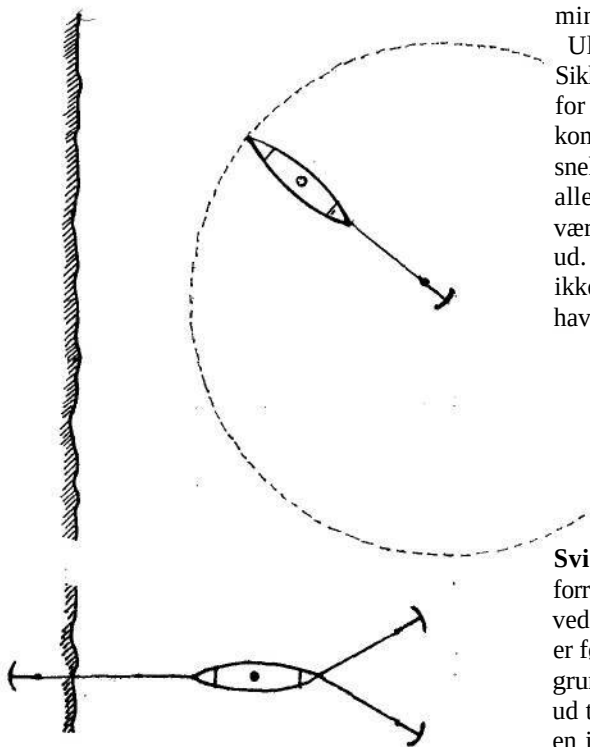
Til ankret sidder et langt stykke kraftig kæde, der skal hjælpe til at gøre trækket så vandret som muligt, så ankeret kan bide sig fast i havbunden og virkelig holde.

Efter kæden følger ankertovet. Ved ankring skal længden af kæde og ankertov være mindst 3 gange afstanden fra stævn til havbunden. For enden af ankeret kan bindes ankerbøjen. Anvendelse af ankerbøje er ikke ubetinget nødvendig, men det giver tre fordele: 1) det bliver lettere at finde et tabt anker igen, 2) det er nemmere fra land at vurdere, hvorledes snekken svajer for ankeret, og 3) hvis ankeret sætter sig fast i store sten, kan det lettere fiskes fri igen.

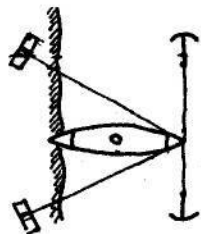
ANKRINGSMÅDER Ved ankring ud for åben kyst anvender vi en af følgende metoder:

For svej. Snekken ligger med kun ét anker ude og kan frit indstille sig efter vind og sø. Fordelen er en minimal påvirkning på skroget.

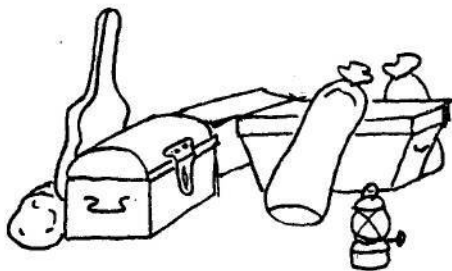
Ulemperne er, at der skal være Sikkerhed mod sten og grund inden for den cirkel, som snekken kan komme til at beskrive. Endvidere at snekken er vanskelig komme til, så alle ting, der skal bruges i land, skal være bragt ind, inden ankeret lægges ud. Risikoen er, at hvis ankertovet ikke holder, kan snekken drive til havs.

Svinebinding bruger vi ofte. Det forreste anker er solidt anbragt i land ved et træ eller en stor sten. Snekken er ført så langt ud, at kølen er fri af grunden. De to agterste ankre er lagt ud til hver sin side for snekken med en indbyrdes vinkel på 45 - 90 grader. Ved kraftig sidevind er der risiko for at ét af de agterste ankre ikke holder, og så vil snekken drive på land eller ramme sten.

Dokking. Ved faretruende stærk pålandsvind må snekken trækkes på land (dokkes). Kan dette ikke gøres helt, må i hvert fald stævnen sættes på fast grund. I dette tilfælde lægges ankrene som vist og støttes tillige ved ekstra tove til fastgørelse på land. Er der ingen træer eller andre holdbare punkter her, kan der anvendes en såkaldt **død mand**, d.v.s. et stykke solidt tømmer nedgravet vandret i stranden.

9. LEJRUDSTYR OG PROVIANTERING

Det almindelige er, at klubben sørger for det fælles lejrudstyr og at provianteringen foretages af en indkøber, der udpeges af holdet, og som afregner med dette umiddelbart efter togtets afslutning.

Individuel proviantering bør ikke forekomme på ture af mere end én dags varighed, da provianten på den måde fylder uforholdsmæssigt meget, og der nemt opstår rod.

Hvis deltagerne ikke har truffet anden aftale med indkøberen, bør denne sørge for, at forplejningen holdes på et niveau svarende til en beskeden dansk husholdning.

Indkøberen skal også sørge for et lager af øl og vin og evt. lidt spiritus, som deltagerne naturligvis betaler særskilt efter forbrug.

Køkken- og lejrudstyret samt provianten opbevares i kister som anført her:

INDHOLD AF LEJRKISTE

- 1 feltspade
- 2 ruller toiletpapir
- 1 økse
- 1 batteri lygte
- 4 petroleumslygter
- 1 dunk petroleum
- 4 stearinblus
- 1 medicinæske
- 2 æsker tændstikker
- 1 dolk
- 1 rulle tape
- 1 rulle tørresnor
- 1 pose med tøjklammer
- 10 teltpløkke
- 1 pløkkhammer
- 1 vandtæt pose med ekstra tændstikker
- 1 pakke vaskemiddel
- 2 klude
- 1 sæt lappegrej til teltbunde
- 1 sy-etui
- 1 sav

2 termokander til kaffe
 1 termokande til te
 1 kedel
 1 stor gryde med låg
 2 mindre gryder med låg
 2 stegepander
 2 skærebrætter
 1 forskærerkniv
 1 grøntsagskniv
 1 stegegaffel
 2 grydeskeer
 2 kartoffelknive
 1 pandekniv
 1 grydeskraber
 2 dåseåbnere
 1 ølåbner
 1 proptrækker
 1 sæt bordknive, gafler og skeer
 1 tallerken
 2 krus
 4 viskestykker
 1 rulle affaldsposer
 1 køkkenrulle
 1 flaske opvaskemiddel
 2 karklude
 1 opvaskebørste
 2 æsker tændstikker
 1 hvæssejern

INDHOLD AF DEPOTKISTE

Durabelvarer: varer, der kan gemmes fra ét togt til det næste

1 skærebræt	1 glas med te
1 forskærerkniv	1 glas med kaffe
1 brødsav	1 glas med groft salt
1 gaffel	4 saltbøsser
2 skeer	2 peberbøsser
1 tallerken	1 fl. salatolie
2 bordknive	1 fl. eddike
2 dåseåbnere	1 fl. tomatpuré
1 ølåbner	1 fl. MAGGI aroma/ pk. suppeterninger
2 køkkenruller	1 glas med hvede- eller maizenamel
1 pakke tefiltre	1 glas sennep
1 holder hertil	3 glas med diverse krydderier
1 pakke kaffefiltre	1 glas med melis
2 tragte hertil	1 pk. Ris
1 rulle affaldsposer	
1 pk. Pasta	Kød- og fiskekonserves efter behov

INDHOLD AF BRØDKISTE (forslag)

4 hele rugbrød å 1600 g	3 pk. knækbrød å 250 g
4 pk. Skovmandsbrød	3 pk, krydderboller å 12 stk
5 hele hvedebrød å 350 g	

INDHOLD AF GRØNTSAGSKISTE (forslag)

2 poser kartofler å 2 kg	4 stk. iceberg salathoveder
45 stk. tomater	1 pose gulerødder å 1 kg
20 stk. løg	27 stk. peberfrugter
6 stk. agurker	3 stk. citroner

INDHOLD AF KØLETASKE

2 smørbokse	letfordærlige varer
2 ostebokse	

NB! Kisterne beregnet til madvarer må ikke anvendes til andet!

De fleste bryder sig ikke om - f.eks. rugbrød - der smager af petroleum fordi etellerandet fjols har sat en flagermuselygte ned i brødkisten.

GENNEMSNITLIGT BEHOV

pr. deltager og pr. døgn

Madvarer

	Morgenmad	Frokost	Aften	Ialt
Rugbrød	60	120	-	180 g
Franskbrød	40	-	-	40 g
Krydderboller	1	-	-	1 stk
Knækbrød	1	-	-	1 stk
Smør	20	25	-	45 g
Spisefedt	-	7	-	7 g
Ost	40	20	-	60g
Marmelade	40	-	-	40 g
Kartofler/ris	-	-	250/100	250/100 g
Champignons, broccoli, bønner el.l.	-	-	70	70 g
Pålægskonserves	-	75	-	75 g
Spegepølse	-	25	-	25 g
Kød/fisk	-	-	150/200	50/200 g
Agurk	-	0,2	-	0,2 stk
Tomat	-	0,5	0,5	1 stk
Løg	-	20	20	40 g

Drikkevarer

	Mænd	Kvinder	Børn	
Godtøl (kl.B)	2,6	1	0	flasker
Folkeøl (alm.)	1,7	1	1	flasker
Lys pils/sodavand	0	1	3	flasker
Rødvin/hvidvin	0,6	0,6	0	liter

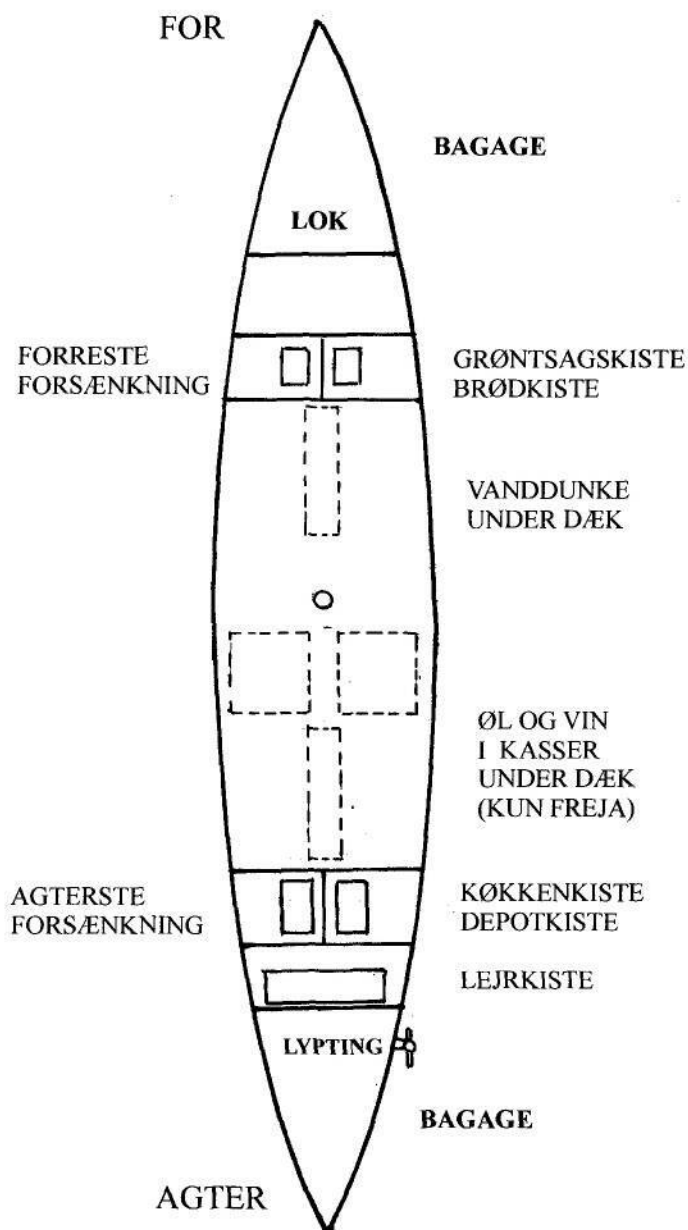
INDHOLD AF VÆRKTØJSKASSE

1 sav
 1 nedstryger
 1 rasp
 1 fil stemmejern
 1 dolk
 1 vridbor
 2 taklenåle
 1 dorn
 1 hammer
 2 æsker med søm, skruer m.m.
 3 rørnøgler
 1 papegøjetang
 2 skruetvinger
 1 brækjern
 1 sæt bor
 1 høvl
 1 hånddreven boremaskine
 4 skruetrækkere
 1 skiftenøgle
 1 tommestok
 1 skydelære
 1 vaterpas
 1 knibtang
 1 sejlmagerhandske
 1 blæselampe
 1 æske tændstikker
 1 rulle tape
 1 nøgle taklegarn
 1 merlespiger
 1 fl. vandfast lim

TELTE

Det er skik, at deltagerne selv medbringer sine telte. Arrangøren bør dog altid ved tilmeldingen holde rede på antallet af teltpladser og eventuelt sørge for, at der er nok. Af hensyn til lejrpladsens diskrete anbringelse bør teltene være lidet iøjnefaldende. De skal så vidt muligt være lave og i grønne eller brunlige farver. Villatelte bør undgås.

SNEKKENS STUVNINGSPLAN

Undgå rod. Hold stuvningsplanen!

10. DEN PERSONLIGE UDRUSTNING

Både pladsforholdene ombord, hensynet til de andre ombordværende og hensynet til forholdene på lejrladsen sætter grænser for, det, som må medtages på et togt.

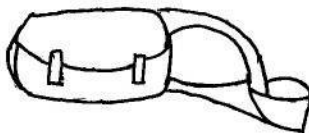
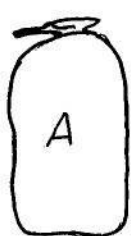
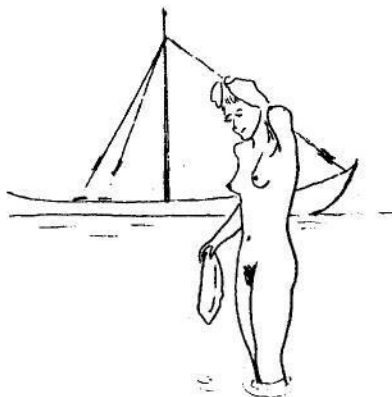
Det vil sige, at den personlige udrustning må skæres ned til et minimum. Og det er faktisk helt utroligt, hvad man kan nøjes med.

Som hovedregel gælder, at der kun skal medtages så meget, som man selv kan bære. En anden hovedregel er, at sagerne skal være pakket så de nemt kan stuves ned i snekkens rum. Stive kantede ting som rygsække med stativ eller kufferter er ilde anbragt. Det bedste er sække af den slags, som bruges til soveposer - ikke "køjesække" - de er for store. Sækkene bør være vandtætte - vand kan komme både fra oven og fra neden!

Her er nogle retningslinier for den personlige udrustning og dens fordeling:

Sæk A stuves væk i for- eller agtertrum og bør derfor kun indeholde ting, der almindeligvis ikke skal frem, når man er ombord f.eks.:

Sovepose
Luftmadras
Luftpumpe
Lommelygte
Toiletsager

Sæk B lægges i dæksrum, og er her let tilgængelig under sejladsen. Den kan f.eks. indeholde:

Regntøj
Sejlerstøvler
Anorak
Tyk sweater
Tynd sweater
Lange bukser
Shorts
Skjorte

Sæk B (fortsat)

Undertøj

Tykke sokker

Tynde sokker

Lette gummisko (sejlersko)

Vadesko

Håndklæde

Taske , der bør kunne bæres med overalt. Den kan f.eks. indeholde:

Pung

Skriveredskab

Solbriller

Sololie eller creme

Lærredshue (mod solen)

Spisebestik

Tallerken

Krus

Tændstikker eller lighter

Medicin

Kniv

Kan også medtages: et kamera og - efter aftale med skipperen - nogle få musikinstrumenter og sportsrekvisitter. Har du egen redningsvest, så tag den med.

Kan ikke medtages: **Hunde**, eller andre levende dyr. På grund af hygiejneforringelsen ombord og problemer med ihjelbidt vildt ved lejrpladserne.

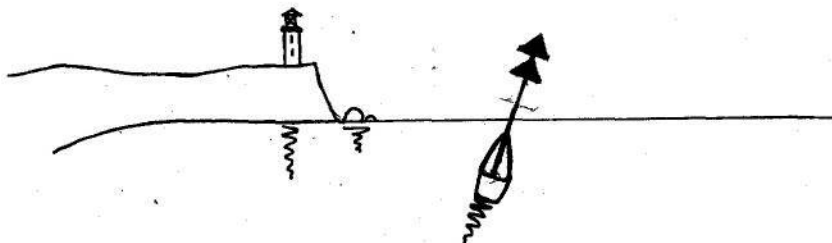
Transistorradioer el.l. Når vi tager fri for civilisationen i nogle dage, er det for bl.a. at nyde naturens fred og ro, og så lade hverdagens støjsendere bag os. Skipperen opbevarer dog et apparat til aflytning af dagens vejrberetning - og kun til den!

Skydevåben. På grund af vådeskudsfare. Da vi som bekendt ikke driver jagt på togterne, er våben også overflødige.

PÅKLÆDNINGEN

Påklædningen er aldeles tvangfri - selv det bare ingenting er almindeligt accepteret. Dog forudsættes det, at den er et individuelt valg og ikke en form for uniformering, der markerer et klubben uvedkommende tilhørsforhold (jvfr. Fundatsens afsnit 1).

På et andet punkt er der en begrænsning: kun fodtøj med skridsikker sål må anvendes (sejlersko eller sejlerstøvler). Læderfodtøj og navnlig træsko er bandlyst! Et vådt dæk er spejlglat, og et brækket ben er jo ikke bare ens egen sag.

Søvejsreglerne gælder også for vikingeskibe, og enhver af vore skippere skal kunne dem. Til den ende kan der henvises til **Søfartsstyrelsens Bekendtgørelse nr. 178 af 20. marts 1995**. Eller "Komma's bog om søvejsregler" af Svend Albrechtsen, 2000.

Her må det være nok at gengive nogle af de regler, som vi næsten dagligt har brug for, når vi sejler.

VIGEREGLER

Vi skal **altid** gå af vejen for et andet skib,

- a) når vi indhenter det, d.v.s. når vi vinder ind på det fra en retning, der er mere end $22\frac{1}{2}$ grad (2 streger) agten for tværs af det (regel 13),
- b) når det andet skib er i færd med at fiske (regel 26),
- c) ved passage gennem snævre løb, hvis det andet skib kun kan sejle sikkert der, (regel 9),
- d) når det andet skib ikke er under kommando eller på anden måde er begrænset i sin evne til at manøvrere (regel 18).

Når vi går for **sejl**, skal vi vige for et andet sejlskib (regel 12),

- e) når vi har vinden bagbord eller agten ind, og det andet sejlskib har vinden styrbord ind.
- f) når vi og det andet sejlskib har vinden ind fra samme side, og vi er til luvart for det andet.

I alle andre tilfælde end de her nævnte skal det andet skib gå af vejen for os, men følgende skal tages i betragtning:

Selv om et maskindrevet skib - når bortses fra snævre løb - har en absolut pligt til at gå af vejen for et sejlskib, kan det ikke anses for **godt sømandskab**, at mindre sejlskibe som lystfartøjer o.l. uden tvingende nødvendighed påfører større maskindrevne skibe vigepligt. Dette undgås ved, at sejlskibet i god tid, d.v.s. inden fare for sammenstød opstår, gennem sine manøvrer viser, at det vil holde sig væk fra det andet skibs kurslinje.

Skibe og både under roning er ikke omtalt i afsnittet om vigeregler. Det følger imidlertid af forpligtelsen i regel 2 til at udvise almindeligt og godt sømandsskab, at maskindrevne skibe og sejlskibe går af vejen - og gør det i god tid - for skibe og både under roning. Disse bør i øvrigt i egen interesse så vidt muligt holde sig uden for sejlruiter og -løb og kun krydse disse, når de har forvisset sig om, at der er sikker fri passage, (kommentarene til regel 18).

LANTERNER OG SIGNALFIGURER

I tiden mellem solnedgang og solopgang, skal vi, når vi sejler, føre en grøn lanterne i styrbords side, en rød lanterne i bagbords side og en hvid lanterne i agterstævnen eller en sammensat toplanterne med samme farvevisning (regel 25).

Ved ankring på åbent vand skal der i forstaget hejses en lanterne, der viser hvidt lys hele horisonten rundt.

Under roning er det nok at holde en lygte med hvidt lys op, når et andet fartøj nærmer sig.

TÅGESIGNALER Ved sejlads under nedsat sigtbarhed skal der med tågehorn afgives signaler med højst 2 minutters mellemrum, nemlig 1 lang efterfulgt af 2 korte toner. I nødsfald kan en trillefløjte e.l.l. bruges, eller slag på en tom gryde

Ved ankerligning på åbent vand skal der under nedsat sigtbarhed med mellemrum af højst 1 minut ringes hurtigt med klokken i ca. 5 sekunder. Tillige kan tågehornet bruges ved at afgive 1 kort + 1 lang + 1 kort tone for at varsko et andet fartøj, som nærmer sig.

NØDSIGNALER Opstår en farlig situation til søs, kan vi for at hidkalde hjælp, kan vi for at hidkalde hjælp benytte ét eller flere af nedenstående signaler:

Uafbrudt brug af tågehorn*

Affyring af raketter med faldskærmsblus*

Røgbombe* med orangegul røg

Fakkel f.eks. petroleumsvædet klud på en stang

Langsom hævn og sænkning af udstrakte arme til hver side

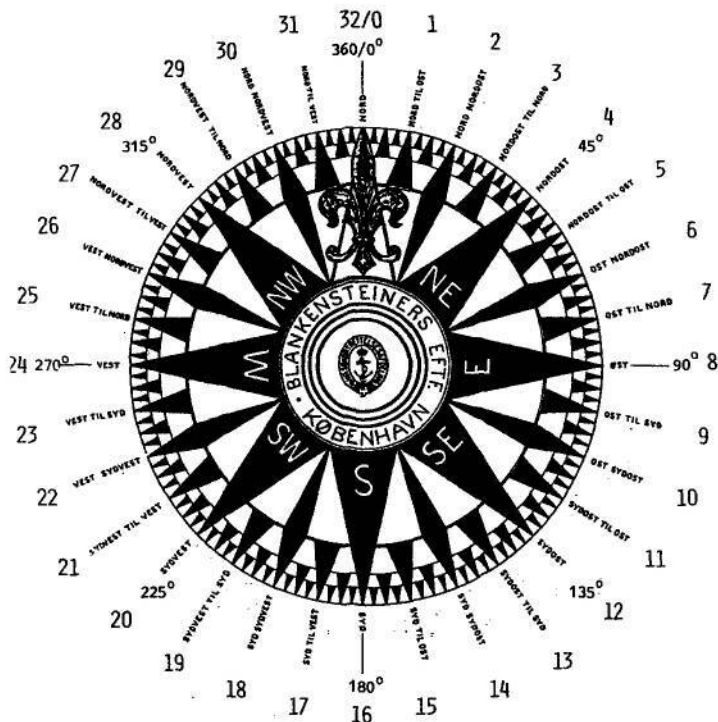
*ét eller flere af disse midler findes altid ombord og alle deltagerne bør vide hvor.

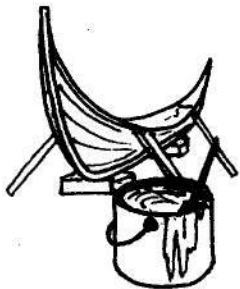
Misbrug af nødsignaler er strafbart og kan medføre et betydeligt erstatningskrav.

SØMÆRKER Se farveplanchen i skippertasken eller kort A.

KOMPASSET

Kompasrosen inddeles i grader: 0° - 360°, eller i streger: 0 - 32. Pejlekompasser til brug på land (f.eks. til orienteringsløb) inddeles ofte i "nygrader": 0° - 400°

12. SNEKKENS VEDLIGEHOLDELSE

Efterår Snekken hales på land, oplægges på klodser med let hældning agterud og understøttes af bukke. Bundproppen skrues ud. Løst grej tages ud for vinteropbevaring i aflukke, og skroget renses op indvendig for affald og spules igennem. Roret afmonteres og lægges op på dækket. Så vidt muligt bør skroget under vandlinien spules og børstes med stiv kost straks efter optagningen (for at lette den næste forårsklargøring).

Hvis snekken overdækkes med stativ og presenning (ikke altid nødvendigt), lettes alle dæksler for udluftning.

Vinter Tilsyn med mellemrum, særligt efter storm, stærke regnskyl eller snefog.

Forår Efter eventuel afdækning behandles snekken overalt:

Indvendig: Snavs skrabs og børstes af samtidig med støvsugning. Alle luger og lemme gås efter. Efter grundig spuling og tørring smøres overalt med træbeskyttelse.

Udvendig: Gammel bundfarve og alger skrabs og slibes af. Der smøres overalt med træbeskyttelse.

Tilbehøret: Rullesæder, spændholter og åregange gås efter. Årerne slibes på steder, hvor maling eller lak er skallet af. Slidte lommer udskiftes og klemringe efterspændes. Årehåndtag kartes op med savklinge, og årenumrene friskes op. Det kontrolleres, at vorten og rortovet er i orden, og at holdetovet til rorstammen og frølåret ikke er slidt. Tovværket gås efter og alle flossede ender takles eller brændes. Tov med skamfilede eller sprængte kordeler kasseres. Sejlet rulles ud og gås efter - evt. vaskes det med Biotex og spules.

Træbeskyttelse Kraka: Gori 44, hvor træet er blotlagt - ellers Gori 88, teak overalt på skroget ind- og udvendig samt roret. Masten lakeres med Hempels bådlak nr. 10, og årerne lakeres med samme eller males med alkydmaling efter behov.

Træbeskyttelse Freja: Tjæreolie* eller koldtpresset linolie alene overalt på skroget ind- og udvendig samt roret. Mast og årer som ved Kraka.

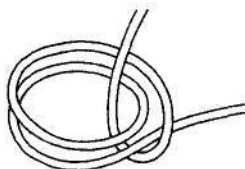
Årerne for begge: Årebladene males med **orange farve**, f.eks. Flügger kulør!05-6G, produkt 14212, farveprøve tone 5 #. Skafterne med bådlak eller **brun maling**.

Tjæreolie laver vi billigst selv af 40% fintjære, 40% koldtpresset linolie og 20% vegetabilsk terpentin, grundigt blandet.

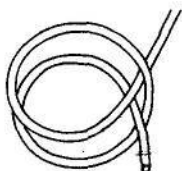
Fintjæren kan bestilles hos Clessons Tråjtara A/B, Heurlins Plats 1, SE-403 01 Goteborg, fax +46-(0)31 - 7110494, e-mail: claessons.traetiaera@se. Linolien og terpentinen kan bestilles sammesteds, men kan også købes enkelte steder i Danmark, f.eks. hos Københavns Farvehandel, Badstuestræde.

Sommer Tilsyn og lensepumpning med passende mellemrum. Før hver togt kontrolleres, at alt er i orden. Efter hvert togt udbedres evt. skader.

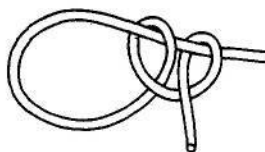
KNOB TIL FASTGØRING

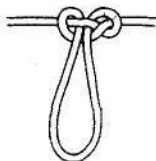
Læsejlstik

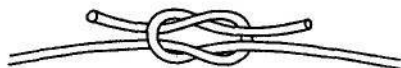
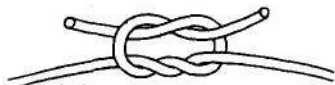
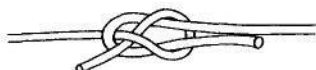
Dobbelt halsstik

Dobbelt halsstik om egen part
Bedst til vådt tov

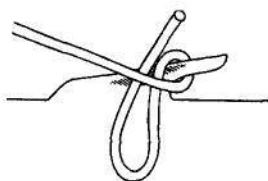
ØJER

Pælestik
Fast øjeSelestik
Fast øje midt på tovSimpelt løbeknob
Variabelt øje

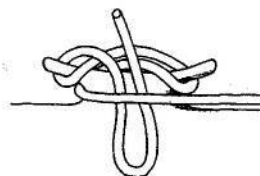
SAMMENBINDING AF TOVENDER

Råbåndsknob
Nogenlunde ens tovenderKirurgknob
Anvendes ved glat tovværkEnkelt flagknob
Forskellige tovender

KLAMPESTIK

Slipstik

Slipstik med krydstøm